

---

Dr. **Ivo Pilar** (Zagreb, 1874.—1933.), po struci pravnik i ekonomist (studirao u Beču i Parizu). Od početka XX. stoljeća do 1920. živi i radi u Bosni i Hercegovini (Sarajevo, Tuzla), potom do smrti u Zagrebu. Sudjelovao i u političkom životu: do jeseni 1918. zalagao se za održanje višenacionalne i multikulturne Austro-Ugarske Monarhije, ali pod uvjetom da se — u državno-političkom i nacionalno-političkom smislu — *reformira*, o čemu je napisao nekoliko važnih programskih spisa. U novostvorenoj južnoslavenskoj državi (Kraljevina SHS — Kraljevina Jugoslavija) politički je proganjan. Znanstvenik i publicist širokih interesa (umjetnost, povijest, sociologija, psihologija, demografija, politička geografija itd.). Najvažnija djela: studija *Secesija* (Zagreb 1898., kojom stječe »legitimaciju teoretičara modernizacije«), stručni rad o recepciji Općeg austrijskog građanskog zakonika u Bosni i Hercegovini (*Entwicklungsgang der Rezeption des Österreichischen ABG in Bosnien und Herzegowina...*, Wien, 1911.), opsežna studija *Die südslawische Frage und der Weltkrieg* (Beč, 1918., pod pseudonimom L. v. Südland), pionirski rad u hrvatskoj psihologiji (*Borba za vrijednost svoga »ja«*. *Pokus filozofije slavenskog individualizma*, Zagreb 1922.), političko-ekonomska studija *Immer wieder Serbien. Jugoslawiens Schicksalsstunde* (Berlin, 1933., pod pseudonimom Florian Lichtträger).

---

# Sadržaj

## R A S P R A V E

- 9** Tomislav JONJIĆ:  
Pogledi Antuna Gustava Matoša na hrvatsko-srpske odnose
- 77** Saša MRDULJAŠ:  
Etnicitet Splita za mletačke i osmanlijske dominacije prostorima današnje Dalmacije
- 95** Stipe KUTLEŠA:  
Dualizam ili monizam sila u prirodi? Boškovićev zakon privlačno-odbojnih sila

## P R I L O Z I

- 115** Ivo Pilar o recepciji austrijskoga Općega građanskog zakonika u Bosni i Hercegovini (T. Jonjić)
- 127** Ivo PILAR, *Entwicklungsgang der Rezeption des österreichischen allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches in Bosnien und der Herzegowina unter besonderer Berücksichtigung des Immobilienrechtes*

## G R A D I V O

- 151** Iz neobjavljene korespondencije dr. Ive Pilara (S. Matković)

## O B L J E T N I C E

- 203** Hrvatski doktor Faust: u prigodi 85. godišnjice smrti dr. Isidora Kršnjavog (1927.—2012.) (S. Matković i Z. Matijević)

## O C J E N E I P R I K A Z I

- 213** Trpimir Macan, *Hrvatskom prošlosti*, Zagreb, 2011. (V. Švoger)
- 217** Stjepan Matković, *Izabrani portreti pravaša*, Zagreb, 2011. (M. Gabelica)
- 221** *Feldmaršal Svetozar barun Borojević od Bojne (1856.—1920.)*, Zagreb, 2011. (S. Matković)
- 225** *Vjerni unuci slavni pradjedova: 150. obljetnica Sabora 1861.*, Zagreb, 2011. (S. Matković)

## D O D A T A K

Internationales Wissenschaftssymposion:

Dr. Ivo Pilar und die Idee eines vereinigten Europa, Wien, 12. März 2010

- 141** Institut društvenih znanosti Ivo Pilar u Beču 2010. (V. Mihaljević)
- 171** Heinrich BADURA:  
Wissenschaft und EU-Integration

- [13]** Vlado ŠAKIĆ:  
Misija društvenih istraživanja u Hrvatskoj
- [15]** Jakub FORST-BATTAGLIA:  
Österreich und Kroatien als kulturelle Partner im neuen Europa
- [19]** Srećko LIPOVČAN, Caroline HORNSTEIN TOMIĆ und Zlatko MATUJEVIĆ:  
Ivo Pilar — Politischer Analytiker und Vordenker seiner Zeit.  
Kroatien zwischen Mitteleuropa und dem Balkan
- [24]** Andrej RAHTEN:  
Die Idee eines Mitteleuropa — neunzig Jahre nach Versailles
- [31]** Šaćir FILANDRA:  
Ivo Pilar — Srbi i Bošnjaci u Bosni i Hercegovini
- [35]** Stjepan ŠULEK:  
Aktualnost djela Ive Pilara
- [41]** Nevio ŠETIĆ:  
Važnost Instituta Pilar za društvene i humanističke znanosti u Hrvatskoj

rasprave

RASPRAVE